

تهدید روسیه به قطع کامل رابطه با آمریکا

با وجود ارسال نخستین سیگنال‌های مثبت میان ولادیمیر پوتین و دونالد ترامپ در مسیر بازگشت رئیس‌جمهور پیشین آمریکا به کاخ سفید، معاون وزیر خارجه روسیه، رژیم واشنگتن را تهدید کرد در صورت مصادره دارایی‌های مسدودشده این کشور در آمریکا، مسکو رابطه‌اش را به طور کامل قطع می‌کند.

باریاست جمهوری دونالد ترامپ به کدام پرسش از سیاست باید پاسخ داد؟

مشکلات نقد، مذاکرات نسیه

جعفر حسن خانی: ترامپ بر مستند ریاست‌جمهوری آمریکا خواهد نشست و رشته‌های جریان سیاسی نزدیک به دولت پنبه شد، بیشتر اصلاح‌طلبان به‌علاوه بخشی از دولت وفاق به همراه بدنه تصمیم‌سازان دولت، تصورشان این بود با روی کار آمدن دولت هریس در آمریکا می‌توانند با ایده «مذاکره مستقیم» مشکلات کشور را برطرف کنند. حال با روی کار آمدن ترامپ – که از میان روسای جمهور سابق آمریکا، بیشینه‌ترین تصمیم جنگی را علیه ایران گرفته و سردار رشید اسلام سپهبد خاج‌قاسم سلیمانی را ترور کرده است – ایده مذاکره مستقیم برای حل مشکلات کشور به محاق رفته است اما با این حال این جریان همچنان تلاش می‌کند پرسش اصلی سیاست ایران برای حل مشکلات کشور را «چگونگی مذاکره با آمریکا» نگه دارد.

۱- تاریخ گذشته

ایده مذاکره مستقیم با آمریکا برای حل مشکلات کشور، سال ۹۲ صحنه سیاست ایران را دربرگرفت و بر مستند قدرت نشست اما پس از ۸ سال بی‌سرانجامی، رئیس دولت وقت به یکی از منفورترین سیاستمداران ایران در افکار عمومی تبدیل شد. کسانی که او را به این راه بردند، ناگاه در انتهای کوچه بن‌بست رهایش کردند و او ماند و امیدهای بسیاری که ناامید کرده بود.

مذاکره به عنوان اصلی‌ترین راه و امکان کارآمدی دولت، ناکارایی خود را در تجربه برجام نشان داد. آمریکای ترامپ یک‌طرفه از برجام خارج شد و تعهدات انجام شده ایران در صنعت هسته‌ای، هیچ‌گاه مابه‌ازایی از سوی آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها پیدا نکرد. بحران انرژی و برق این روزهای مردم را انرژی هسته‌ای می‌توانست تامین کند اما عملکرد جریان‌های طرفدار مذاکره با آمریکا در نهاد دولت، در دهه ۹۰ خورشیدی این مهم را به تعلیق و تعویق انداخت.

۲- سبب خالی

در جریان مذاکره، هر یک از طرفین در سبید خود چیزی برای معامله باید داشته باشند. مهم‌ترین داشته ایران در جریان مذاکرات برجام به طرف غربی داده شد، یعنی تعلیق فعالیت‌های هسته‌ای اما چیزی مابه‌ازای آن به ایران نرسید. امروز سبب ایران خالی است و هر آنچه باقی مانده نظیر توان موشکی یا توانمندی‌های منطقه‌ای ایران، مربوط به امنیت ملی جامعه ایران است و قابل مذاکره و معامله نیست. جریانی که سبب ایران را نیمه اول دهه ۹۰ خود را به این ایده گره بزبندد و در جواب پیگیری‌های رئیس دولت جدید، جریانی که سبب ایران را نیمه اول دهه ۹۰ به نسیه فروخت، باید بداند تنها امکانی که برای مذاکره خواهد داشت، نقد کردن نسیه گذشته است و این یعنی گره زدن حل مشکلات به مذاکرات با سبب خالی که خطای سیاسی و بی‌سرانجام است. درواقع یعنی رفتن رئیس دولت در کوچه‌ای که در انتهایش آقای روحانی نشسته است.

۳- شمشیر دولبه و دیوار حاشا

«ایده حل مشکلات کشور به وسیله مذاکره» شمشیر دولبه است. اصرار زیاد رئیس دولت به آن، این امکان را برای بدنه مدیریتی کشور فراهم می‌کند تا سوءمدیریت خود را به این ایده گره بزنند و در جواب پیگیری‌های رئیس دولت برای انجام امور، ایسن بهانه را طرح کنند. نیمه دوم دهه ۹۰ در دور دوم دولت موسوم به اعتدال، ایسن ایده تبدیل به بهانه کار نکردن شد و رئیس دولت را در وضعیتی بغرنج قرار داد و سرانجام آن این شد که رئیس دولت اعتدال در باتلاق این بهانه غرق شد و اعتماد افکار عمومی به خود را از دست داد و آنچه به دست آورد نفرت عمومی بود.

«ایده حل مشکلات کشور با مذاکره» امروز تبدیل به دیوار حاشا شده است. رفتار آقای همتی، وزیر اقتصاد در این مدت، مثال بارز این ماجراست. او به نحوی سخن می‌گوید که انگار بدون FATF انتظار هیچ کاری را از

وزارتخانه او نباید داشت. گویی بر این تصور است مردم فراموش کرده‌اند در دوران صدارت وزیر قبل از او در این وزارتخانه، بدون FATF چه اقداماتی به سرانجام رسید.

۴- متغیر خارج از دسترس

ایده حل مشکلات کشور با مذاکره مستقیم یعنی گره زدن همه مشکلات به متغیر خارج از دسترس. خردمندانه نیست مدیریت را منوط به چیزی کرد که خارج از دسترس مدیر است. متغیرهای خارج از دسترس را مدیر کنترل می‌کند، نه آنکه بخواهد با متغیرهای خارج از دسترس مدیریت کند. «مدیریت به وسیله متغیر خارج از دسترس» با «مدیریت با کنترل متغیر خارج از دسترس» ۲ شیوه مدیریتی مجزاست. معقول نیست حل مشکلات کشور را منوط به چیزی کرد که در اختیار مدیران کشور نیست.

۵- پیام جنگ

فضای بین‌الملل در سال ۱۴۰۳ با فضای بین‌الملل با سال ۱۳۹۲ بسیار متفاوت است. روندهای جهانی رو به

ترامپ روز دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۷ پس از امضای فرمان رسمی خروج آمریکا از برجام آن را به خبرنگاران نشان داد

[هشدار ناتوبه ترامپ]

دبیر کل هلندی ناتو در پیامی به رئیس‌جمهور منتخب ایالات متحده نسبت به حضور سربازان کره‌شمالی در جنگ اوکراین هشدار داد و آن را تهدیدی برای آمریکا دانست.
مارک روته در جریان یک نشست خبری، برخی گزارش‌ها را مبنی بر اینکه انتخاب مجدد دونالد ترامپ بدترین سناریوی ممکن برای ناتو را رقم زده است رد کرد، با این حال پیامی که او برای رئیس‌جمهور آینده آمریکا مغایره کرد مثبت نبود. او با یادآوری اینکه در دوران نخست وزیریش در هلند رابطه‌ای بهتر از سایر رهبران اروپایی در از تباط و تعامل با ترامپ داشته، مدعی شد اکنون مشتاقانه منتظر دیدار با اوست تا با وی درباره تهدیدهایی که شامل تمام اعضای ناتو می‌شود و چگونگی رویارویی با این تهدیدها، گفت‌وگو کند.
با این حال دومین پیام روته به ترامپ هم مثل پیام اولش – پیام تبریک پیروزی در انتخابات – هشدار آمیز بود. او خاطر نشان کرد: «پیامدهای احتمالی حضور نیروهای کره‌شمالی در اوکراین منافع واشنگتن در سراسر منطقه هند و اقیانوس آرام را هم تهدید می‌کند. آخرین تحولات در جنگ اوکراین باید رئیس‌جمهور منتخب ایالات متحده را متقاعد کرده باشد که باید با سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) تعامل کند. روسیه در ازای کمک کره‌شمالی به مسکو در جنگ علیه اوکراین، آخرین فناوری‌های نظامی خود را در اختیار بیونگ تانگ قرار خواهد داد. این موضوع نه فقط تهدیدی جدی برای بخش اروپایی ناتو، بلکه برای سرزمین اصلی ایالات متحده است.»

روته همچنین با اشاره به هشدارهای ترامپ در دوره اول ریاست‌جمهوری خود به اعضای اروپایی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) درباره افزایش هزینه‌های دفاعی‌شان داده بود، تاکید کرد: «ترامپ در این باره کاملا حق داشت و اعضای اروپایی ناتو باید برای امور دفاعی خود بیشتر هزینه کنند تا مطمئن شویم به اهداف تعیین شده در این حوزه دست خواهیم یافت کرد.»

سوی جنگ گذاشته و غرب آسیا در آتش جنگ می‌سوزد. ایران هم در آستانه جنگ تمام‌عیار با رژیم اسرائیل است. در این وضعیت پیام مذاکره از سوی طرف غربی همان معنایی را که سال ۱۳۹۲ می‌داد دیگر نمی‌دهد.

ایده حل مشکلات کشور در این وضعیت، پیام ضعف است و پیام ضعف بسیار در تصمیم دشمن در به راه انداختن جنگ تمام‌عیار می‌تواند موثر باشد، لذا پیام مذاکره به شیوه‌ای که در رسانه‌های نظیر پایگاه اطلاع‌رسانی «انتخاب» این روزها طرح می‌شود، اگر از سوی دولت نیز دنبال شود بیش از همیشه جنگ‌افزین است.

پرسش اصلی در ساحت سیاست‌ورزی ایران این نیست که «چگونه مذاکره با آمریکا مشکلات کشور را حل می‌کند؟» بلکه پرسش این است: «چگونه می‌توان مشکلات کشور را حل کرد؟» وقتی این دومی پرسش اصلی صحنه سیاست ایران شود، فکر کردن به پرسش

حزب‌الله معادله جدیدی به‌دشمن تحمیل کرد

همچنین به سمت الجلیل علیا و اصبح الجلیل خبر دادند به طوری که یک ساعت تمام آذیرها در منطقه‌ای از شمال و مرکز فلسطین اشغالی بی‌وقفه به صدا در آمد. پایگاه صنایع نظامی زوفولون در شمال حیفا نیز هدف حمله موشکی قرار گرفت. برآیند تحلیل‌های رسانه‌های عبری نیز حاکی از آن بود حزب‌الله یک معادله نظامی جدید و هم‌تراز را به اسرائیل تحمیل کرده‌است. بر اساس گزارش‌های این رسانه‌ها، رژیم اشغالگر در مرحله جدید و پیشرفته عملیات‌های حزب‌الله بر اثر ناتوانی پدافند هوایی، به وضوح قدرت بازدارندگی در مقابل پیاده‌ها و موشک‌های مقاومت را از دست داده‌است. به کارگیری موشک‌های جدید توسط مقاومت لبنان – احتمالاً فاتح ۱۱۰ – پویژه در جریان هدف قرار دادن مراکز نظامی مهم پیرامون حیفا، شامل پایگاه هوایی بن نوف و پایگاه دریایی راهبردی ستیلا ماریس در روز جمعه گذشته نیز سایه سنگینی بر چشم انداز رسانه‌های عبری از ادامه جنگ انداخته است. کانال ۱۲ تلویزیون اسرائیل اعلام کرد حملات

چرا اکثریت یهودیان آمریکا به هریس رأی دادند؟

طبق نظر‌سنجی‌های انجام شده، اکثر یهودیان ایالات متحده به طرف بازنده انتخابات رای دادند. بر این اساس ۷۹ درصد یهودیان آمریکایی، کملاً هریس، معاون رئیس‌جمهور و نامزد بازنده دموکرات‌ها را برای ریاست‌جمهوری انتخاب کرده بودند. قبل از کاخ کشیدن جو بایدن، رئیس‌جمهور در حال ترک کاخ سفید به نفع هریس نیز، نظر‌سنجی‌ها حکایت از حمایت دوسوم یهودیان از دموکرات‌ها داشت.

به عبارت دیگر فقط ۲۰ درصد یا یک‌پنجم این جامعه بسیار بافروژه، به دونالد ترامپ اقبال نشان داده‌اند. با این حال ایسن آمار بسیار بهتری برای ترامپ و جمهوری‌خواهان است که در انتخابات ریاست‌جمهوری ۴ سال پیش، به رای کمتر از ۱۰ درصدی یهودیان آمریکایی مواجه شده بودند. در ظاهر این شاید در تناقض با ادعاهای ترامپ قرار بگیرد که نسبت‌ها خانواده‌اش پیوندهای عمیقی با یهودیان برقرار کرده بلکه خود نیز متحد اصلی یهودیان افراطی حاکم بر کلینیه اسرائیل به سرکردگی بنیامین نتانیاهو محسوب می‌شود. در توضیح اقبال اندک جامعه بسیار بافؤذ یهودیان آمریکا‌به رئیس‌جمهور پیشین و دوباره انتخاب شده این کشور باید به ۲ ویژگی مهم این جامعه اشاره کرد. نخست اینکه یهودیان آمریکایی اساساً به ۲ طیف اکثریت سکولار و اقلیت مذهبی تقسیم می‌شوند که طیف اکثریت همراهی بیشتری با لیبرال‌ها و دموکرات‌ها در مقایسه با جمهوری‌خواهان و محافظه‌کاران دارد. ثانیاً اکثریت قریب به اتفاق جامعه حدوداً ۸ میلیون نفری یهودیان آمریکایی – که قریب جزه طبقه حاکم و سرمایه‌دار جهان وطن در راس هرم اجتماعی ایالات متحده هستند که منافع‌شان در قالب کارتل‌های بین‌الملل‌گرا (اینترنشنالیست) و تضعیف نقش نظارتی حکومت واشنگتن بر فعالیت‌های‌شان تأمین می‌شود. طبیعتاً این طبقه منافع و ارزش‌های خاص آمریکایی‌راهمندان طیف ترامپ‌ست‌ها در اولویت قرار نمی‌دهند، در حالی که دموکرات‌ها پویژه پس از اتحاد با نومحافظه‌کاران صهیونیست، همخوانی بسیار بیشتری با منافع آنها دارند.

دوم امکان‌های بسیاری پیش روی پرسش‌کننده فراهم می‌کند: نظیر آنچه برای ایت‌الله شهید رئیسی تا حدودی فراهم شد. دولت شهید رئیسی با سیاست حسن همسایگی و عضویت در شانگهای و بریکس در مسیر حل مشکلات کشور گام نهاد و سعی کرد سیاست را بعد از بن‌بست روحانی خارج کرده و به شکل جدیدی آن را تانسیس کند. البته در این شکل از سیاست باید توجه داشت «نحوه کنترل متغیر خارج از دسترس و مزاجم تحریم» پرسش مهمی است اما پرسش اول نیست، بلکه یکی از پرسش‌های فرعی و مهم سیاست ایران است. موضوع اصلی سیاست ایران، حل مشکلات مردم است نه چیز دیگری. اگر دولت وفاق بتواند از زیر بار هجمه رسانه‌های اصلاح‌طلب و تصمیم‌سازانی که در دولت روحانی تصمیم‌سازی کردند آزاد شود و پرسش درست از سیاست در ایران را برای خود طرح کند، آنگاه آنچه تعیین‌کننده خواهد بود، تلاش دولت‌مدردان است؛ اگر نه دولت مستتر اگر با پرسش غلط سیاست را پی بگیرد، تلاش زیاد هم کاری از پیش نخواهد برد!

شمار شهدای غزه؛ ۴۳ هزار و ۵۵۲

وزارت بهداشت فلسطین دیروز از افزایش شمار شهدای جنگ غزه به ۴۳ هزار و ۵۵۲ نفر خبر داد. بر این اساس رژیم صهیونیستی طی ۲۴ ساعت منتهی به ظهر شنبه (دیروز) مرتکب ۴ مورد کشتار دیگر در نوار غزه شد که در نتیجه آن ۴۴ نفر شهید و ۸۱ نفر مجروح شدند. با احتساب این شهدا، شمار شهدای غزه از هفتم اکتبر ۲۰۲۲ و همزمان با آغاز عملیات توفان الاقصی تاکنون به ۴۳ هزار و ۵۵۲ نفر و شمار مجروحان نیز به ۱۰۲ هزار و ۷۶۵ نفر رسید. صهیونیست‌ها جمعاً شب در جدیدترین جنایت، جادر آوارگان فلسطینی در جنوب نوار غزه را بمباران کردند که در جریان این حمله، ۳ نفر شهید و ۵ نفر زخمی شدند. صهیونیست‌ها در جنایتی دیگر با بمباران یک منزل مسکونی در مرکز شهر غزه ۹ نفر را به شهادت رساندند.

سابق ایران در پاکستان، تنش میان این کشور و افغانستان، از زمان به قدرت رسیدن طالبان رشد فزاینده‌ای داشته و در ابعاد مختلف خود را نشان داده که بر خلاف پیش‌بینی غالب و انتظارات و توقعات اسلام‌آباد بوده، چرا که ارتش و برخی گروه‌های بانفوذ در پاکستان سال‌ها حامی روی کار آمدن طالبان در همسایه شمالی بودند.

یکشنبه ۲۰ آبان ۱۴۰۲

وطن‌امروز | شماره ۴۱۷۶

[بین‌الملل]

دور دنیا

انتقاد رئیس سازمان دیده‌بان حقوق بشر

از ارسال تسلیحات به اسرائیل

مدعیان غربی حقوق بشر اعتبار نظام بین‌الملل را تضعیف می‌کنند

یک روز پس از گزارش دفتر حقوق بشر سازمان ملل در محکومیت جنایات رژیم صهیونیستی در نوار غزه، رئیس سازمان دیده‌بان حقوق بشر نیز از صادرات تسلیحات توسط مدعیان حقوق بشر به این رژیم جنایتکار انتقاد کرد. خاتم تیرانا حسن در گفت‌وگو با خبرگزاری رویترز، مشخصاً از آمریکا، آلمان و انگلیس نام برد و گفت این کشورها اعتبار خود به عنوان مدافع حقوق بین‌الملل و حقوق بشر و همچنین اعتبار نظام بین‌الملل را تضعیف می‌کنند.

به گفته رئیس دیده‌بان حقوق بشر، زمانی که کشورهای غرب خواستار پاسخگویی درباره تهاجم روسیه به اوکراین بودند، آنها خیلی سریع به معیارهای دوگانه غرب اشاره کرده و سعی کردند از آن برای تضعیف نظام بین‌الملل استفاده کنند. حسن همچنین از این کشورها خواست با متوقف کردن فروش تسلیحات به تل‌آویو جلوی اقدام‌های بعدی اسرائیل را بگیرند.

از آنجا که سازمان دیده‌بان حقوق بشر، نهادهی زیرمجموعه سازمان ملل محسوب نمی‌شود و یک سازمان غیردولتی بین‌المللی واقع در شهر نیویورک با مواضعی نزدیک به دولت‌های غرب است، همین سطح از انتقادات خاتم حسن نیز شایان توجه است. وی در پاسخ به سوالی درباره آثار انتخاب دونالد ترامپ به ریاست‌جمهوری آمریکا، گفت: «طمینان‌انذکی از پایبندی وی به قوانین بین‌المللی در دوران نخست ریاست‌جمهوری‌اش وجود دارد». تیرانا حسن افزود: «در برخی اظهارنظرهای انتخاباتی شاهد تهدید به اخراج دسته جمعی میلیون‌ها نفر بودهایم و این یک پیام بسیار نگران‌کننده است.»

■ ■ ■

اقدام تحسین برانگیز مادرید در جلوگیری

از ورود تسلیحات ارسالی برای رژیم صهیونیستی

اسپانیا، مصر و ترکیه را شرمنده کرد

دولت اسپانیا در اقدامی تحسین‌برانگیز مانع پهلو گرفتن کشتی‌های حامل تسلیحات آمریکایی به مقصد فلسطین اشغالی برای تحویل به رژیم صهیونیستی شد. به گزارش روزنامه آل پایس، ۲ کشتی «مارسک دنور» و «هارسک سلتا» و روزه‌ای ۱۲۱۶ اکتبر و ۴ نوامبر گذشته از نیویورک حرکت کرده و قرار بود با گذر از تنگه جبل‌الطارق به ترتیب ۸ و ۱۴ نوامبر به استان آندلس اسپانیا برسند. اما سخنگوی وزارت خارجه اسپانیا تأکید کرد این کشتی‌های حامل تسلیحات آمریکایی برای رژیم جنایتکار اسرائیل جای در خاک این کشور نخواهند داشت. این اقدام تحسین‌برانگیز مادرید در حمایت از حقوق فلسطینیان متعاقب تصمیم این کشور به همراه ۳ عضو دیگر اتحادیه اروپایی برای تحریم تسلیحاتی رژیم صهیونیستی به اتهام ارتکاب جنایات جنگی علیه ساکنان نوار غزه است.

این در حالی است که در کمال تاسف، نقش ۲ کشور مسلمان ترکیه و مصر در هفته‌های اخیر، در کمک به رژیم صهیونیستی برای انتقال تسلیحات و تجهیزات جنگی فلش شده است. هفته گذشته پهلوگیری یک کشتی متعلق به رژیم اشغالگر اسرائیل در بندر استانبول تظاهرات مردم ترکیه را به همراه داشت. شهروندان ترک با تجمع اعتراضی در برابر بندر حیدرپاشای استانبول خواستار آن شدند که کشتی آلمانی کاترین حامل تسلیحات برای رژیم صهیونیستی خاک کشور آنها را افورا ترک کند.

در قاهره نیز ده‌ها شهروند مصری با تجمع مقابل اتحادیه خبرنگاران خشم خود را نسبت به عبور کشتی نظامی صهیونیست از کانال سوئز ابراز کردند. معترضان همچنین از مقامات مصر خواستند شهروندانی را که در راه‌پیمایی‌های حامی فلسطین شرکت کرده بودند آزاد کنند. پیش‌تر یک کشتی تجاری آلمانی با پرچم پرتغال، حاوی ۸ کانتینر مواد انفجاری برای ساخت بمب‌های مختلف در بندر اسکندریه مصر پهلو گرفت که مقصد آن فلسطین اشغالی بود.

■ ■ ■

چرا آلمان شریک جنایات اسرائیل شده‌است؟

تارنمای میدل‌ایست‌آی (چشم‌خاورمیانه) گزارشی از شواهد همدستی رژیم آلمان با جنایات رژیم صهیونیستی

در غزه ارائه کرد.

به گزارش این تارنمای انگلیسی، نسل‌فعلی آلمان‌ها که در گذشته بزرگ‌ترین هوولاکست یهودیان اروپایی را مرتکب شده‌اند، خود را میراث‌دار نوعی گناه دسته‌جمعی می‌دانند.

به این ترتیب رژیم‌ها ظاهراً چارهای ندارند جز آنکه هر کاری برای حمایت از رژیم صهیونیستی انجام دهند. این سرشکستگی جمعی، به‌بهانه‌ای برای استثمار اقتصاد پیشرو اروپا توسط صهیونیست‌ها تبدیل شده است.

دولت اتلافی فعلی آلمان در حالی تبدیل به آلت فعل صهیونیسم بین‌الملل برای حمایت سیاسی، نظامی و اقتصادی از جنگ وحشیانه اسرائیل علیه فلسطینیان و لبنانی‌ها شده که احزاب تشکیل‌دهنده کابینه شولتس، دست‌کم سابقه اعتراضات مدنی ضدصهیونیستی و ضدآمریکایی را در مقایسه با حزب حاکم پیشین دموکرات – مسیحی با رهبری سپیری‌شده آنگلا مر کل داشته‌اند.

اکنون این کل حاکمیت دست‌نشانده آمریکا در آلمان است که به شکلی فراعزیزی با حمایت تمام‌عیارش از بدترین نسل‌کشی تاریخ بشریت توسط اسرائیل، ماسک را از صورتش برمی‌دارد. افشای همدستی اخیر نیروهای نظامی آلمان تحت پوشش یونیفل (نیروهای صلح‌بان سازمان ملل) با نیروی دریایی ارتش صهیونیستی در ساحل شرقی در شمال لبنان برای گروگان‌گرفتن کاپیتان یک کشتی غیرنظامی به نام عماد امجا، آخرین برده از بدنامی رژیم برلین بود. دولت آلمان طی ۱۳ ماهی که از جنایتی جنگی رژیم صهیونیستی در غزه، کرانه‌بختری با لبنان می‌گذرد، نه تنها از هر گونه تأمین تسلیحاتی و حمایت اقتصادی اسرائیل کوزه‌ای نکرده، بلکه حتی در دادگاه دیوان دادگستری بین‌المللی نیز به نفع سران رژیم که متهم به نسل‌کشی هستند، دخالت کرده است.